

Újma za zákaz použití rodenticidů na orné půdě – návod pro žadatele

Novela vyhlášky č. 432/2005 Sb., která vešla v platnost 1. 1. 2023, zavádí nový titul: náhradu újmy vzniklou omezením zemědělského hospodaření v důsledku **zákazu použití rodenticidů na orné půdě**.

Obecně platí, že žádosti o náhradu újmy lze podávat na regionálních pracovištích AOPK ČR a správách národních parků nejpozději **do 31. března roku následujícího po roce, v němž újma vznikla** (jde o fyzické doručení na příslušné pracoviště, v daném případě nepostačuje podání zásilky na České poště nebo u jiného doručitele; nebo musí být žádost doručena do půlnoci do datové schránky příslušného pracoviště). Žádost není možné podat dříve, než újma vznikla. Standardně je újma posuzována do šesti měsíců od podání žádosti.

Výše náhrady újmy vzniklé v důsledku zákazu použití rodenticidů na orné půdě se vypočte podle vzorce $NZ4 = DZ \times p$, kde

NZ4 = roční náhrada újmy vzniklé v důsledku zákazu použití rodenticidů na orné půdě v Kč,

DZ = sazba náhrady za zákaz použití rodenticidů v Kč/ha/rok, stanovená podle procentuální míry poškození porostu na orné půdě dle ustanovení přílohy č. 3 vyhlášky č. 432/2005 Sb. ve spojení s Věstníkem MŽP z ledna 2024 ([Věstník 01_2024](#)), p = plocha pozemku v ha, na který žadatel uplatňuje náhradu újmy, s přesností na dvě desetinná místa.

Paušální sazba DZ je odstupňována podle stupně poškození porostu hrabošem takto:

<u>Míra poškození porostu [%]</u>	<u>Sazba</u>
<10	DZ = 0
<10; <20	DZ = 2 200
<20; <30	DZ = 4 400
<30; <40	DZ = 6 600
<40; <50	DZ = 8 900
<50; <60	DZ = 11 100
<60; <70	DZ = 13 300
<70; <80	DZ = 15 500
80-100	DZ = 22 100

Pokud došlo k úplnému zničení porostu v časně fázi, jeho zaorání a následnému využití stejné plochy k pěstování další plodiny, nepoužije se výše uvedený paušál, ale je možno žádat náhradu na úrovni vynaložených (a zmařených) nákladů do doby zničení porostu podle vyhlášky, bodu m) jako mimořádná nebo nákladově náročnější opatření.

Zvýšené náklady na aplikaci rodenticidu do nor při zákazu povrchové aplikace (byla-li ÚKZÚZ povolena a zároveň bylo možno aplikovat do nor) se uplatní také podle bodu m) mimořádná nebo nákladově náročnější opatření. O náhradu újmy však nelze požádat v případě, kdy byla na dané pozemky poskytnuta podpora ze SFŽP na aplikaci rodenticidů do nor.

Kde lze uplatňovat náhradu? Na území, která jsou biotopem zvláště chráněných druhů. Indikativní vymezení biotopu vybraných zvláště chráněných druhů (křeček polní, sysel obecný, sýček obecný, sova pálená) je zveřejněno na [agenturním GIS serveru](#). V biotopu těchto i dalších zvláště chráněných druhů citlivých na aplikaci rodenticidů není možná jakákoli forma aplikace rodenticidů.

Výjimkou je možná aplikace v období zimního spánku u syslů. Použití rodenticidů v biotopu zvláště chráněných druhů živočichů by bylo možné jen na základě výjimky povolené místně příslušným orgánem ochrany přírody.

Co má žádost u náhrady újmy v důsledku zákazu použití rodenticidů na orné půdě obsahovat?

- vyplněný formulář v příloze 2 vyhlášky (žádost o náhradu), nebo je nutné identifikovat žadatele v souladu s § 4 vyhlášky
- čestné prohlášení k vlastnickému vztahu k předmětným pozemkům – viz vzor Příloha 1 vyhlášky
- pokud žadatel nevlastní pozemky sám a jeho podíl netvoří nadpoloviční část, je potřeba přiložit plné moci od zbylých spoluvlastníků
- seznam pozemků dle katastru nemovitostí obsahující katastrální území, druh, rozlohu (v hektarech zaokrouhlenou na dvě desetinná místa) a parcelní číslo pozemku, na který je náhrada újmy uplatňována. Součástí žádosti o tuto náhradu mohou být jen pozemky vedené v katastru nemovitostí jako druh pozemku orná půda
- čestné prohlášení o tom, že nebyla poskytnuta částka z veřejných prostředků formou dotace, příspěvku nebo kompenzace na účel odpovídající omezení, na které žadatel uplatňuje náhradu
- potvrzení ÚKZÚZ, že na dotčených pozemcích probíhala kalamita hraboše. Pokud je poškození pro danou lokalitu a časové období zřejmé z mapy aktuálního výskytu hraboše nebo z přehledu na portálu ÚKZÚZ ([Info o aktuálním výskytu hraboše](#)), stačí žadatelem doložit odkaz na tento zdroj
- potvrzení či posudek nezávislé odborné autority, že poškození porostů způsobil hraboš a že vzniklo v procentním rozsahu uváděném žadatelem u jednotlivých pozemků. Posudek musí být zpracován ještě před sklizní či zaoráním ploch. Za nezávislou odbornou autoritu je považován ÚKZÚZ, zemědělské akademické instituce, [akreditovaný zemědělský poradce](#), pojišťovna, apod. Nemusí jím tedy být soudní znalec, ale také jím nemůže být přímo žadatel (i kdyby byl např. akreditovaným zemědělským poradcem)
- fotodokumentace – pořídit fotodokumentaci v potřebné podrobnosti a kvalitě tak, aby byla dostatečně průkazná pro potvrzení míry poškození na všech předmětných pozemcích (fotomateriál zobrazující plochu komplexně, bez pochyb o datu a lokalizaci pořízení), je velmi obtížně proveditelné; přitom nedostatečně průkazný materiál by vedl k odmítnutí nároku, proto je doporučeno doložit míru poškození posudkem nezávislé odborné autority (viz výše), pro kterou může být fotodokumentace důležitým podkladem